

PROF. DR. RÁKÓCZI FERENC

Erdőkövesd (Heves megye), 1931. május 15. – Budapest, 2000. augusztus 9.

Szülei pedagógusok voltak. A középiskolát a nagykanizsai Piarista Gimnáziumban végezte. Az érettségi után geológusnak jelentkezett az ELTE-n, de a meteorológus szakra vették fel az 1950-ben indított első évfolyamra. Harmadéves korától a tanszékvezető, Száva-Kováts József professzor demonstrátorként alkalmazta a Meteorológiai Tanszéken. Végzés után a tanszékvezető tanársegédi állást ajánlott neki. Egyetemi doktori disszertációját 1961-ben védte meg „*A hőmérsékleti szélsőértékek előrejelzési módszereiről*” címmel.

Ezután – az akkori tanszékvezető, Dési professzor kezdeményezésére – új kutatási téma kidolgozásába kezdett a statisztikai módszerek, ezen belül is az információelmélet meteorológiai alkalmazása területén. Kutatásai során kimutatta, hogyan lehet megállapítani az időjárási megfigyelőhálózatok optimális sűrűségét. Kandidátusi értekezését „*Az információelmélet néhány meteorológiai alkalmazása*” címmel 1973-ban védte meg. 1962 és 1974 között egyetemi adjunktusként, majd azután egyetemi docensként dolgozott a Tanszéken.

Szakmai publikációi mellett számos tankönyv és egyetemi jegyzet szerzője, illetve társszerzője. A Magyar Meteorológiai Társaság *Szakirodalmi Nívódíjban* részesítette következő munkáit: Dési Frigyes és Rákóczi Ferenc: *A légkör dinamikája*. Egyetemi tankönyv, Tankönyvkiadó, Budapest, 1970, 483 old.; Götz Gusztáv és Rákóczi Ferenc: *A dinamikus meteorológia alapjai*. Egyetemi tankönyv, Tankönyvkiadó, Budapest, 1981, 484 old.; Rákóczi Ferenc: *Planetáris meteorológia*. Egyetemi jegyzet, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993, 135 old.

1983-ban, Dobosi Zoltán professzor nyugállományba vonulása után átvette a Meteorológiai Tanszék vezetését. Akadémiai doktori értekezését „*Meteorológiai folyamatok analízise információelméleti alapon*” címmel 1984-ben védte meg. Ugyanebben az évben kapta meg egyetemi tanári kinevezését. Az 1978-ban újra megindított egyszakos, tíz szemeszterre kiterjedő oktatási programmal rendelkező meteorológus-képzés oktatója és az államvizsga bizottság elnökeként 124 meteorológus vehette át tőle diplomáját.

A Felsőoktatási törvény hatálya szerint 65 éves korában, 1996-ban nyugállományba vonult. Nyugdíjazása után is aktív maradt. Naponta bejárta a tanszékre, előadásokat tartott és további szakcikkeket, tankönyveket, szakkönyveket írt.

A „*szakmai közéletben több évtizeden át végzett eredményes tevékenységéért*” 1980-ban a Magyar Meteorológiai Társaság *Steiner Lajos Emlékéremmel* tüntette ki. 1988-ban Bécsben megkapta a neves osztrák meteorológus, Gerhard Schinze emlékére alapított *Schinze-díjat*. Több évtizedes oktatási tevékenységének elismeréséül 1995-ben a művelődési és közoktatási miniszter *Felsőoktatási Emlékplakettet* adott át neki. „*A hazai és a nemzetközi meteorológia területén kimagasló tudományos kutatások és szakmai eredmények elismeréséül*” a környezetvédelmi minisztertől 1996-ban átvehette a Schenzl Guido-díjat. Az Egyetem Szenátusa 1997-ben a „*professor emeritus*” címmel ruházta fel.

Emlékét 14 szakkönyve és tankönyve, valamint 150-nél is több szakmai publikációja őrzi.

Simon Antal: Magyarországi meteorológusok életrajzi lexikonja.
Országos Meteorológiai Szolgálat, Budapest, 2004.
című kiadvány alapján összeállította: Gyuró György